

POSTANOWIENIE

Dnia 13 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa T. B.
przeciwko J. G. - następcy prawnego zmarłego Z. G.
o diety z tytułu wyjazdów służbowych, zwrot kosztów używania samochodu
prywatnego do celów służbowych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 listopada 2014 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 4 kwietnia 2013 r., sygn. akt VII Pa (...),

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

**II. zasądza od T. B. na rzecz J. G. - następcy prawnego Z. G.
kwotę 900 (dziewięćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego,**

**III. przyznaje adw. J.W. od Skarbu Państwa (Sądu
Okręgowego w Ł.) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej
udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 120 (sto
dwadzieścia) zł powiększoną o podatek od towarów i usług, a w
pozostałym zakresie wniosek oddala.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2013 r. oddalił apelację T. B. od wyroku Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 21 września 2012 r., którym oddalono jego powództwo przeciwko Z. G. o diety z tytułu wyjazdów służbowych i zwrot kosztów utrzymania samochodu prywatnego do celów służbowych.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powód zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść skarżonego rozstrzygnięcia, a polegające na naruszeniu: 1) art. 233 k.p.c., przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części materiału; 2) art. 224 § 1 i art. 232 k.p.c., przez brak dopuszczenia dowodu z opinii biegłego do spraw księgowości na okoliczność wyliczenia należności z tytułu podróży służbowych zgłoszonego w pozwie jak również nie dopuszczenie takiego dowodu z urzędu, 3) art. 328 § 2 k.p.c., przez niezawarcie w uzasadnieniu wyroku wskazania podstawy prawnej i faktycznej rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku dowodowego powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego księgowego celem wyliczenia należności z tytułu podróży służbowych, przez co Sądy obu instancji w ogóle nie odniosły się do istotnej kwestii dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono po pierwsze - jej oczywistą zasadnością z uwagi na rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, poprzez nierozpoznanie wniosku dowodowego w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości i nierozstrzygnięcie tej kwestii przez Sądy obu instancji, chociaż w świetle ustalonych okoliczności faktycznych konieczność jego przeprowadzenia jest oczywista z punktu widzenia sprawy, co w konsekwencji doprowadziło do nierozpoznania jej istoty oraz po drugie (w związku z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) - występowaniem w sprawie istotnych zagadnień prawnych sprowadzających się do „ustalenia czy z uwagi na przepis art. 328 § 2 k.p.c. oraz związany z nim wyrok Sądu Najwyższego (...) z dnia 7 stycznia 2014 r., II PK 106/13 (...) możliwe jest sporządzenie uzasadnienia orzeczenia przez Sąd

bez rozstrzygnięcia o zgłoszonym przez powoda w pozwie wniosku dowodowym” oraz „ustalenia czy ze względu na przepis art. 224 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. oraz związany z nim wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2010 r., III UK 25/10 (...), postanowienie Sądu Najwyższego (...) z dnia 27 lutego 2013 r., IV CZ 4/13 oraz wyrok Sądu Najwyższego (...) z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 236/11 możliwe jest zamknięcie rozprawy i nie rozstrzygnięcie sprawy co do jej istoty oraz nieprzeprowadzenie wnioskowanych przez powoda dowodów”.

Postanowieniem z dnia 4 czerwca 2014 r. Sąd Najwyższy zawiesił postępowanie kasacyjne na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. Postanowieniem z dnia 1 września 2014 r. postępowanie kasacyjne zostało podjęte z udziałem po stronie pozwanej J.G. - następcy prawnego zmarłego pozwanego Z. G.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Skarżący odwołuje się do przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., a zatem do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oraz do występowania w sprawie istotnych zagadnień prawnych, jednakże nie podejmuje nawet próby

wykazania istnienia tych okoliczności, do czego zobowiązywał go art. 398⁴ § 2 w związku z art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Z kolei zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wnioszek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002,

nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004, nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż nawet nie wskazuje przepisów, których naruszenie przez Sąd drugiej instancji miałyby stanowić wprost o wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, a w konsekwencji o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, zaś w zakresie wątpliwości sformułowanych na tle art. 328 § 2 oraz art. 244 w związku z art. 232 k.p.c. ogranicza się do postawienia pytań, nie prezentując jakiegokolwiek argumentacji dla wykazania, że wątpliwości takie faktycznie istnieją i stanowią istotne zagadnienia prawne. Należy więc tylko zauważyć, że po pierwsze - „rozstrzygnięcie o zgłoszonym przez powoda w pozwie wniosku dowodowym” nie należy do sfery objętej art. 328 § 2 k.p.c. (stosowanym odpowiednio w postępowaniu apelacyjnym poprzez art. 391 § 1 k.p.c., co skarżący pomija) i kwestii tej nie dotyczy przywołany przez skarżącego wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2014 r., II PK 106/13 (Monitor Prawa Pracy 2014 nr 5, s. 257-258), zaś po drugie - w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że do „nierozstrzygnięcia sprawy co do jej istoty” dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy sąd zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. np. wyrok z dnia 13 lutego 2014 r., II PK 129/13, LEX nr 1441272 i powołane w nim orzecznictwo). Motywy powołanych przez skarżącego wyroków z dnia 4 listopada 2010 r., III UK 25/10 (LEX nr 794799) i z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 236/11 (LEX nr 1126915) oraz z postanowienia z

dnia 27 lutego 2013 r., IV CZ 4/13 (LEX nr 1314449) jasno wskazują, że Sąd Najwyższy jednolicie interpretuje art. 224 § 1 k.p.c. (również w związku z art. 232 k.p.c.), przyjmując, że do jego naruszenia może dojść wtedy, gdy sąd drugiej instancji nie przeprowadził dowodów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i przedwcześnie postanowił o zamknięciu rozprawy. Wyrażane jest również stanowisko, że przewodniczący zamyka rozprawę, gdy sprawa jest dostatecznie wyjaśniona, bez postanowienia o oddaleniu każdego nieuwzględnionego do tej pory wniosku dowodowego (art. 224 w związku z art. 217 § 2 k.p.c. i *a contrario* art. 236 k.p.c. - por. wyrok z dnia 2 lipca 2009 r., I UK 37/09, LEX nr 529678). Trudno zatem w wątpliwościach skarżącego dopatrzeć się istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Jego wywody wskazują, że w istocie chodzi mu o zajęcie przez Sąd Najwyższy stanowiska co do zarzutów podniesionych w kasacyjnej podstawie naruszenia przepisów postępowania, jednak nie stanowi to ustawowej przesłanki uzasadniającej zaangażowanie tego Sądu w rozpoznanie skargi.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając na uwadze, że sporządzone przez profesjonalnego pełnomocnika z urzędu uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania stwarza jedynie pozory wykonania obowiązku wykazania istnienia okoliczności uzasadniających zaangażowanie Sądu Najwyższego w jej rozpoznanie (art. 398⁴ § 2 w związku z art. 398⁹ § 1 k.p.c.), należało oddalić - jako bezzasadny - wniosek o przyznanie wynagrodzenia w wysokości przewyższającej kwotę najniższej stawki przewidzianej w sprawach z zakresu prawa pracy w postępowaniu kasacyjnym (§ 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu - jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461). Zgodnie bowiem z § 2 ust. 1 i 2 zdanie pierwsze i ust. 3 w związku z § 19 - 21 tego rozporządzenia, sąd, zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia (por. także postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSNC-ZD 2011 nr 3, poz. 72).